

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. Š.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. E., advokátkou v B., proti žalovanej **N.**, so sídlom v B., zastúpenej advokátskou kanceláriou **S.**, so sídlom v B., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 7 C 239/2007, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 2. mája 2014 sp. zn. 8 Co 606/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo 6. decembra 2007 č.k. 7 C 239/2007-111 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 500 000,- Sk (16 596,96 eur) do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 62 000,- Sk (2 058,02 eur) a trovy právneho zastúpenia vo výške 99 957,- Sk (3 317,96 eur) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky a § 11, § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že článkom uverejneným v denníku P. na druhej strane dňa 29. mája 2007 pod titulom „H.“ bolo zasiahnuté do práva na ochranu osobnosti žalobcu a to do jeho práva na ochranu občianskej cti a profesionálnej vážnosti, keď citovaný titulok bol nielen nepravdivým skutkovým tvrdením, ale aj hlboko urážlivý a znevažujúci. Súd prvého stupňa mal za nepodstatné, či titulok korešponduje s obsahom článku alebo nie, nakoľko výroky kritizujúce materiál legislatívnej komisie obsahujúci legislatívne návrhy Trestného zákona uverejnené v článku, boli tiež hrubo zavádzajúce, znevažujúce a podľa názoru súdu prvého stupňa vyplývali

z nedostatočnej informovanosti alebo absolútneho nepochopenia danej problematiky. Súd prvého stupňa poukázal na to, že táto skutočnosť nezbavuje autora článku právnej zodpovednosti za uvedený výrok, ktorý je nepravdivý a predstavuje citeľný neoprávnený zásah do práva žalobcu na ochranu jeho osobnosti. Vzhľadom k tomu, že predmetným výrokom bola v značnej miere znížená dôstojnosť žalobcu, priznal žalobcovi aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a za primeranú považoval sumu 500 000,- Sk (16 596,96 eur), ktorá zodpovedá satisfakčnej a preventívnej funkcii finančnej náhrady. Súd prvého stupňa prihliadol k tomu, že nepravdivé tvrdenia o žalobcovi vo verejnosti v značnej miere znížili jeho dôstojnosť a vážnosť a negatívny dopad tohto zásahu do práv žalobcu sa premietol nielen do sféry odborného a profesionálneho života žalobcu, ale zasiahol aj do sféry súkromných a spoločenských vzťahov žalobcu. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a § 149 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 8. októbra 2008 sp. zn. 5 Nc 29/2008 vylúčil sudcov JUDr. M. a JUDr. J. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 6 Co 64/08 (vec Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 7 C 239/2007). Bol názoru, že skutočnosť vylúčenia predsedníčky senátu A. z prejednávania veci i pozastavenia jej funkcie sudcu zo strany žalobcu môže zakladať pochybnosť o nestrannosti jej kolegov v senáte 6 Co prejsť a rozhodnúť vec.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 11. decembra 2008 sp. zn. 6 Co 64/2008 na odvolanie žalovanej rozsudok okresného súdu v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch potvrdil, návrh žalovanej na prerušenie konania zamietol a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 664,36 eur (20 014,50 Sk) k rukám advokátky do troch dní. V potvrdzujúcej časti svojho rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvého stupňa.

Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 345/09 – 70 zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. októbra 2008 sp. zn. 5 Nc 29/2008. Uviedol, že nie je zistiteľné, z akého dôvodu najvyšší súd uvádza pochybnosti o sudcovskej nezávislosti, ale práve tento nelogický záver (skúmať sa mala len nestrannosť namietaných sudcov) potvrdzuje, že najvyšší súd rozšíril dôvody na obmedzenie základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu v danej veci bez toho, aby mal na to oporu v zákone (čl. 46 ods. 4, § 14 ods. 1 O.s.p.).

Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 18. septembra 2012 sp. zn. II. ÚS 340/09 – 93 rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 11. decembra 2008 sp. zn. 6 Co 64/2008 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že krajský súd (obdobne ako okresný súd) vychádzal zo skutočnosti, že k neprípustnému zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo, pričom inkriminovaný výrok „H.“ považoval za tvrdenie, ktoré je nepravdivé. Ústavný súd nepovažoval za správne, ak všeobecný súd rozhodujúci o veci nezohľadní, resp. nedostatočne zohľadní organickú väzbu medzi titulkom určitého článku a jeho vecným obsahom. Poukázal na skutočnosť, že izolovaným posúdením inkriminovaného titulku krajský súd (a pred ním v zásade aj okresný súd) dospel k záveru, že výrok v ňom obsiahnutý je nepravdivý, pričom nepovažoval za potrebné zohľadniť pri formulovaní tohto záveru obsah inkriminovaného článku. Ústavný súd dospel k záveru, že takéto zjednodušené vyvodzovanie kľúčových záverov pre potvrdzujúce rozhodnutie krajského súdu spochybňuje napadnutý rozsudok ako celok. Ústavný súd zdôraznil, že v každom prípade je vždy nevyhnutné skúmať mieru (intenzitu) tvrdeného porušenia základného práva na ochranu osobnosti, a to v kontexte so slobodou prejavu a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatnenia týchto práv. V prejednávanej veci je žalovaná „nositeľka“ slobody prejavu a preto sa na ňu vzťahuje zvýšená ochrana (privilegované postavenie) poskytovaná novinárom, resp. masmédiám, ktorú bolo potrebné pri rozhodovaní predmetnej veci zo strany všeobecných súdov primeraným spôsobom zohľadniť. V odôvodnení ďalej uviedol, že ústavný súd svojím autoritatívnym výrokom v náleze č.k. IV. ÚS 345/09 – 70 z 24. februára 2011 vyslovil, že o odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd v zložení, ktoré je v rozpore s čl. 48 ústavy, čo samo osebe spochybňuje ústavnú akceptovateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu a zakladá legitímny dôvod na jeho zrušenie. Ústavný súd považoval právny záver krajského súdu vyjadrený v napadnutom rozsudku z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neudržateľný, nakoľko v predmetnej veci rozhodol krajský súd v takom personálnom zložení, ktorým došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 2. mája 2014 sp. zn. 8 Co 606/2013 na odvolanie žalovanej rozsudok okresného súdu v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. Vyčítal súdu prvého stupňa, že sa vecou nezaoberal z hľadiska stretu práva žalovanej na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácii garantovaného Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd s právom žalobcu

na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) a to najmä z pohľadu riešenia kolízie týchto daných práv a vypořádania sa s výkladovými východiskami k tejto otázke vyplývajúcimi z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ich prepojenia na konkrétne okolnosti danej veci, pri zvýraznení potreby hodnotenia tzv. testu proporcionality. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v sporoch o ochranu osobnosti, ktorých predmetom je posúdenie, či výroky uverejnené v printových médiách mohli predstavovať neprípustný zásah do práva na ochranu osobnosti, nekorešponduje požiadavke objektívneho a spravodlivého posúdenia skutkových okolností sporu, ak súd nezohľadní väzbu medzi titulkom a vecným obsahom článku, pričom pri posudzovaní tejto otázky treba vychádzať z funkcie, ktorú titulok plní. Uviedol, že funkciou titulku je upútať a zaujať čitateľa k tomu, aby si článok prečítal a vychádzajúc z tejto funkcie možno aj z hľadiska ochrany práva na súkromie dotknutých osôb vo všeobecnosti akceptovať a tolerovať, že sa v titulku objavujú expresívnejšie, provokujúce či zveličujúce vyjadrovacie prostriedky a to zvlášť vtedy, ak ide o médium bulvárneho typu, ku ktorým denník P. možno zaradiť. Uvedenú funkciu súd prvého stupňa nezohľadnil a za skutkový základ vzal inkriminovaný titulok bez zohľadnenia jeho väzby na predmetný článok, avšak inkriminovaný titulok treba považovať za integrálnu súčasť článku a je zjavné, že z jeho obsahu nevyplýva popis žiadnej činnosti žalobcu, ktorou by chránil vrahov, ale je z neho zrejmé, že informuje o pripravovanej novelizácii Trestného zákona. Odvolací súd bol názoru, že samotný článok neobsahuje urážlivé, útočné alebo neslušné vyjadrenia a v celkovom kontexte nie je formulovaný v podobe faktických tvrdení, ale v podobe hodnotiacich úsudkov jeho autora v negatívnom dopade pripravovanej novelizácie Trestného zákona na kriminalitu a hodnotiace úsudky autora vychádzajú z reálneho faktického základu. Vyvodil, že rozsudok súdu prvého stupňa nie je vecne správny v napadnutej časti a preto ho podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vzhľadom na zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil i výrok o trovách konania.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu, že mu postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že ústavný súd nálezom z 18. septembra 2012 zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie so záverom, že právne závery v ňom vyslovené sú preň záväzné a preto krajský súd bol povinný vec prejednať a rozhodnúť na základe skutkového stavu dovtedy

zisteného, nakoľko ústavný súd v tomto smere nevytýkal všeobecným súdom žiadne pochybenie. Bol názoru, že postupom odvolacieho súdu, ktorý namiesto zmeny zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa bola žalobcovi odňatá možnosť domáhať sa v budúcnosti pre neho priaznivejšieho rozhodnutia v dovolacom konaní. So zreteľom na ustanovenie § 226 O.s.p. je súd prvého stupňa viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, od ktorého sa nemôže odchyliť. Vyslovený právny názor povedie k zamietnutiu žaloby súdom prvého stupňa a pri tých istých skutkových a právnych okolnostiach prípadu nemožno rozumne predpokladať, že prípadné odvolanie žalobcu bude úspešné (dôjde k zmene žalobu zamietajúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa). Za uvedeného procesného stavu veci žalobca nebude mať možnosť domôcť sa zmeny rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolacom konaní, čo by v prípade zmeny rozhodnutia súdu prvého stupňa (nie jeho zrušenia) v odvolacom konaní, možné bolo. Porušenie čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv odôvodňoval tým, že nálezom ústavného súdu bolo zrušené rozhodnutie senátu 6 Co krajského súdu, ale vo veci bez odkazu na rozvrh práce či iné organizačné opatrenie rozhodoval senát 8 Co. Poukázal na skutočnosť, že ústavný súd nálezom z 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 345/2009 zrušil uznesenie Najvyššieho súdu SR z 8. októbra 2008 sp. zn. 5 Nc 29/2008 a o námietke žalobcu voči JUDr. M. najvyšší súd druhýkrát nerozhodoval a preto do rozhodnutia nadriadeného súdu sudca JUDr. M. nemohol meritórne rozhodovať.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Z obsahu spisu vyplýva, že k 1. septembru 2015 došlo k zániku pôvodne žalovanej S. so sídlom v B. s právnym nástupcom N., so sídlom v B.. Dovolací súd podľa § 107 ods. 4 O.s.p. (§ 243c O.s.p.) preto konal s týmto právnym nástupcom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)], po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednáwanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených uznesení (v danom prípade uznesením odvolacieho súdu bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa), je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo

nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalobcoví neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Odňatie možnosti konať pred súdom žalobca vyvodzuje z toho, že odvolací súd nepostupoval správne, keď rozsudok súdu prvého stupňa namiesto jeho zmeny zrušil, hoci na jeho zrušenie neboli splnené podmienky podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., a tým mu odňal možnosť v budúcnosti realizovať procesné právo – podať dovolanie podľa § 238 ods. 1 O.s.p.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa uvedeného ustanovenia je iba súčasné splnenie dvoch podmienok. Prvou podmienkou je nesprávne posúdenie veci spočívajúce v tom, že súd prvého stupňa nepoužil správnu právnu normu. Druhou podmienkou je nedostatočné zistenie skutkového stavu.

Odvolací súd doterajšie právne posúdenie veci súdom prvého stupňa nepovažoval za správne, najmä v otázke hodnotenia tzv. testu proporcionality v intenciách relevantnej judikatúry, navyše bez jej náležitého prepojenia na konkrétne okolnosti danej veci. Odvolací súd považoval skutkový stav zistený súdom prvého stupňa za nedostatočne zistený, najmä z dôvodu, že za skutkový stav vzal len inkriminovaný titulok bez skutkového zohľadnenia jeho väzby na obsah článku. Sám zdôraznil, že inkriminovaný titulok treba považovať za integrálnu súčasť článku.

V posudzovanom prípade je nepochybné, že súd prvého stupňa, riadiac sa nesprávnym právnym názorom, vôbec nezisťoval rozhodujúce skutočnosti vedúce k náležitému právnemu posúdeniu opodstatnenosti uplatneného nároku žalobcom. V súvislosti s rozsahom uplatneného nároku teda nedostatočne zistil skutkový stav veci. Dovolateľ preto neoprávnene vytýka odvolaciemu súdu, že postupoval v rozpore s ustanovením § 221 O.s.p., keď rozsudok súdu prvého stupňa zrušil.

Občiansky súdny poriadok nevyklučuje, aby odvolací súd v zrušujúcom uznesení vyslovil právny názor na vec odlišný, od právneho názoru súdu prvého stupňa. Práve naopak, takúto situáciu vo viacerých ustanoveniach predpokladá (§ 226 O.s.p.). V ďalšom konaní pred súdom prvého stupňa dovolateľ bude môcť realizovať procesné práva, akým je právo navrhovať dôkazy na podporu svojich tvrdení, vyjadrovať sa k právnej stránke veci, podávať opravné prostriedky a pod.

Napokon, neobstojí ani tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd mu zrušením rozsudku súdu prvého stupňa, namiesto jeho zmeny, znemožnil preskúmať správnosť právneho názoru odvolacieho súdu v dovolacom konaní. Predovšetkým treba uviesť, že odvolací súd môže

rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť, aj keď sa navrhuje jeho zmena, a naopak (§ 212 ods. 4 O.s.p.). Je preto na úvahe súdu (a nie účastníka konania), akú formu rozhodnutia odvolací súd v konkrétnom prípade zvolí. Ak teda odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zruší, hoci sa navrhuje jeho zmena a v zrušujúcom uznesení vysloví právny názor na vec, nejde o postup, ktorý by bol v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a v dôsledku ktorého by bol účastník vylúčený z realizácie procesných práv, vrátane práva preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolacom konaní.

Pokiaľ dovolateľ existenciu procesnej vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. videl v tom, že postup, ktorý odvolací súd zvolil, nemá oporu v ustanovení § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., lebo neboli pre to splnené podmienky treba uviesť, že z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil pre nesprávne právne posúdenie veci a pre nedostatočne zistený skutkový stav. Obe podmienky oprávňujúce odvolací súd zrušiť rozhodnutie podľa tohto zákonného ustanovenia sú teda splnené.

Pokiaľ dovolateľ namieta nedostatok odôvodnenia rozhodnutia dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené udáva, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa zákonné podmienky vyplývajúce z § 157 ods. 2, § 167 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p.

Dovolateľ preto neopodstatnene namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

S prihliadnutím na tvrdenie dovolateľa, že na dovolacom súde rozhodoval zaujatý sudca JUDr. M. sa dovolací súd zameral aj na otázku opodstatnenosti tohto tvrdenia (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri svojom rozhodovaní vychádzal z ustálenej súdnej praxe, v zmysle ktorej neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne (R 59/1997).

Hoci v zmysle § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, toto ustanovenie je potrebné vykladať širšie, v nadväznosti na čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorými je garantovaná nestrannosť, nezávislosť a nezaujatosť konajúceho sudcu. Nemožno však pritom prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že dovolateľ neuviedol zákonom uznaný dôvod zaujatosti, na základe ktorého by sa spochybnila nezaujatosť uvádzaného sudcu, ktorý rozhodoval v prejednávanej veci. Samotný subjektívny názor dovolateľa, že v osobe konajúceho sudcu boli dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladajú bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania. Keďže z predloženého spisového materiálu nevyplývajú žiadne také okolnosti, ktoré by spochybňovali nezaujatosť sudcu, ktorý rozhodoval v prejednávanej veci, dovolací súd vyhodnotil námietku dovolateľa o existencii vady v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. ako neopodstatnenú.

Žalobca v dovolaní taktiež namietal, že vo veci svojvoľne rozhodoval senát 8 Co Krajského súdu v Bratislave, čím došlo k porušeniu čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Právo na zákonného sudcu je zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané sudy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel).

Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdoch), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce (znenie účinné do 31.8.2014).

Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je teda súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj zásada prideľovania súdnej agendy sudcom (splňajúcim uvedené predpoklady) a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bola zachovaná zásada pevného prideľovania súdnej agendy a aby bol vylúčený pre rôzne dôvody a rozličné účely výber súdov a sudcov „ad hoc“. Ak teda sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe takého jeho pravidla (opatrenia), ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa nerešpektuje a v takomto prípade treba súd považovať v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. za nesprávne obsadený.

Keďže na túto vadu konania je dovolací súd povinný prihliadnuť z úradnej moci a žalobca v dovolaní jej existenciu tvrdí, dovolací súd ďalej skúmal, či vybraný senát (ne)bol v danej veci určený v súlade s rozvrhom práce a teda, či súd (ne)bol správne obsadený.

Podľa čl. 1, bodu IV.9 Všeobecných zásad platných pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium na rok 2013 (jeho znenia v čase, kedy vec došla na súd), ktoré sú súčasťou Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2013 (ďalej len Zásady) vo veciach, v ktorých rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom, na základe ktorého zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave a vec vrátil na ďalšie konanie, resp. zrušil rozsudok alebo nariadil Krajskému súdu v Bratislave konať vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie, táto sa zapíše do súdneho registra tomu sudcovi alebo senátu, ktorý vo veci rozhodoval pred jej zrušením a vec sa zapíše pod novú spisovú značku. Ak nemožno zapísať vec pôvodnému senátu, pretože senát v pôvodnom zložení neexistuje, pridelia sa senátu, v ktorom je podľa rozvrhu práce zaradený sudca, ktorý bol určený ako spravodajca pôvodného senátu. Ak tento sudca prestal byť

sudcom, bol pridelený na iný súd alebo vec nemožno pridelit' senátu, v ktorom je zaradený sudca spravodajca z iných dôvodov, vec sa pridelí senátu, do ktorého sú zaradení ostávajúci členovia pôvodného senátu; inak sa vec pridelí náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR v zmysle ustanovenia § 51 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch v platnom znení (§ 152 ods. 8 Vyhlášky MS SR č. 450/2009 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy).

Z obsahu spisu vyplýva, že Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že Opatrením z 20. novembra 2013 sp. zn. Spr 3010/2013 predseda krajského súdu s poukazom na Všeobecné zásady platné pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium na rok 2013 prikázal, aby bola vec vedená na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8 Co 606/2013 pridelená do senátu 6 Co (predseda senátu JUDr. M.) s tým, že členovia senátu budú pridelení náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky z členov senátov súdnych oddelení Co. Na základe uvedeného opatrenia bola vec pridelená do senátu 6 Co (potvrdenie podateľne súdu na č. l. 208).

Podľa dovolacieho súdu spôsob, akým bola v danom prípade posudzovaná vec pridelená senátu 6 Co, nevybočuje z rámca rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave platného v čase, kedy vec došla na súd, resp. z rámca zákona o súdoch, najmä tých jeho ustanovení, ktoré sa týkajú spôsobu prideľovania vecí. Prípustnosť dovolania preto z § 237 písm. g/ O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodit' ani z ustanovenia § 239 O.s.p. a ani z ustanovenia § 237 O.s.p.

V preskúmvanej veci dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal úspešnej žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo jej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2015

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová